

LIST IZLAZI TJEDNO. — GODIŠNJA REDOVITA PRETPLATA DIN 30, DOBROTVORNA DIN 50. — ZA INOZEMSTVO DIN 60. — OGLASI PO NAROČITOJ TARIFI.

GODINA XI. BROJ 18.
Šibenik, 3. svibnja 1940.

ADRESA UREDNIŠTVA I UPRAVE: ŠIBENIK pp. 17.
RUKOPISI SE NE VRAĆAJU.
BROJ ČEK. RAČUNA 23.121

Materinstvo

Običaj je da naši đaci u svibnju pišu zadaće o majci i njezinoj ljubavi. Piše se o domu, obitelji, odgoju i tako redom.

Čini nam se da je u ovom mjesecu službena zadaća i o miru. Eto, nekā nam ga Bog dade. A mi mislimo da je bolje i pametnije napisati nešto o majci, nego nizati rečenice o miru, koji, na koncu, nije tako neposredno u našim rukama i odlukama. Mi mali ljudi molimo za mir, vapimo za njim, iz sve duše kličemo mu, da se nastani kod nas, ali dalje od toga, danas, ovaj čas, ne idemo, jer smo sputavani.

Svibanj je mjesec ljubavi i pjesme.

Po sebi razumljivo, da je to vrijeme najprirodnije za sjećanja na toplu ljubav majke i mekoću njezina srca. Majka je najsvetije biće, ako je riječ sve! dozvoljeno upotrebljavati, kad je govor o ljudima i njihovim životnim zadacima.

Ali pjesmu o majci i njezinoj veličini ostavljamo drugomu. Nama je na pameti drugi momenat.

Majke će nam oprostiti, što ovaj put u svibnju ne pjevamo pohvale i zahvale. Ovaj put mislimo na zaboravljeno materinstvo, koje rastvara našu narodnu zajednicu.

Nedavno je jedan vrlo uvaženi kulturni radnik i po znanju i po djelovanju uskliknuo ovako: Gdje su te obitelji u kojima život teče po odredbama Božjega i naravnoga reda! Nema ih u sredini, koja se otvoreno ruga nezadrživosti bračne veze, jer takva sredina ispovijeda samo udovoljavanje vlastitim nagonima, koji ne znaju za ikakve ograde i mjere. Nema ih u sredini koju mi smatramo otpadničkom od prakse života što ga traži nauka evanđelja. Nema ih ni u sredini koja sebe smatra blizu Crkvi i njezinu životu. Gdje su kršćanske obitelji, kojima je bračni život svet, a bračne dužnosti službeno pomaganje Stvoritelju u izvršavanju Njegovih planova!

I, dalje je razvijao misli i iznosio slike iz života.

Jedno je sigurno. Mi imamo pred sobom glave po kojima je polivena voda krštenja, ali nemamo pred sobom duše, koje u svojim odraslim danima žive životom djece kupane u milosti posvećenja.

Kršćanstvo nije veliki zbroj, a još manje gomila, ogromnih skupina razasutih po svim krajevima zemlje; to nije ni samo dobro organizirano društvo, pa, ako hoćemo, i najuređenije društvo svijeta; ono je tijelo, komu

Na poziv Sv. Oca Pape

Svi molimo za mir!

Sv. Otac Papa Pio XII. svojim pismom, upravljenim kardinalu Maglione, njegovom drž. tajniku, 15. pr. mj. još jednom je pozvao sav katolički svijet na molitve za mir.

Ponovno Papa upozoruje sve katolike na teška vremena, koja proživljujemo te toplim riječima uoči svibnja pozivlje duše na neprestanu molitvu, napose kroz čitav ovaj Marijin mjesec, eda bismo po Mariji isprosili toliko željkovani mir.

Ovaj njegov poziv, dolazeći iz ojedanog i ražalošćenog njegovog očinskog srca, je vrlo ozbiljan:

»Mi skupa s našom djecom dijelimo njihovu žalost, tjeskobu i nevolju!

Ta svi znaju, da Mi od početka rata nijesmo ništa propustili učiniti, već smo svim raspoloživim sredstvima — bilo javnim dokumentima i govorima, bilo razgovorima i pregovorima — poticali, da se uspostavi onaj mir i ona sloga, što se mora da temelji na pravdi, a usavršuje uzajamnom bratskom ljubavlju.

Mi smo tako duboko ožalošćeni radi stradanja i nevolja naroda. Naš duh je k tomu prepun duboke žalosti ne samo radi strašnih nesreća, koje muče zaraćene narode, već i radi pogibelji, koje svakoga dana sve više prijete da zahvate i druge narode.«

No poziv Pape je također pun pouzdanja i nade:

»Ako nijesmo ništa propustili od onoga, što je u ljudskoj moći i ljudskoj odluci, da uklonimo ovo mnoštvo zala, Mi ipak nadalje pozivlje svoju nadu u Onoga, koji jedini sve može, koji u šaci svoje ruke drži svijet, koji upravlja sudbinom naroda, te mislima i osjećajima upravljača država.«

Stoga nas pozivlje na molitvu:

»Zato želimo, da svi, povežu svoje molitve s Našima, eda milosrdni Bog svojom mogućom naredbom požuri kraj ove strašne oluje.

A kad je, kako tvrdi sv. Bernard, »volja Božja, da sve postignemo preko Marije«, neka svi pohrle k Mariji, pred njenim oltarom neka prinesu svoje prošnje, suze, jade, te od nje neka zatraže smirenje i utjehu.

Ona je zaista veoma moguća Majka Božja, a također, što je za nas osobito ugodno, i preljubezna Majka naša. Stoga neka Nam je milo staviti se pod njenu zaštitu i potporu te se sasvim povjeriti njeznoj majčinskoj dobroti.«

milost daje život hrane i povezanosti. U tom tijelu otajstvenom materinstvo ima zadatak stvarati nove mladice, i ništa drugo, koje nadomješuju one koji odlaze. Majka je uzvišena službenica, ali uvijek službenica, i ništa drugo, ljudske zajednice. Svak ima svoj zadatak, a ona ima taj, da bude radnište novih života, da stvara zipke, koje postaju nosioci ljudskih duša.

Ako majka to nije, a bila sve drugo ili ma što drugo, ona je prokarijala svoj poziv lično za sebe, a za ljud-

sko zajednicu je ono što je čir na tijelu, a u kršćanskom društvu je nosilac grijeha, koji kao gnjilež rastače uzvišenost otajstvenoga tijela, komu je glava Krist.

No On »na osobiti način želi, da dođućega mjeseca (svibnja) nevine čete dječaka i djevojčica dupkom ispune svete hramove Djevičine te njenim zagovorom i posredovanjem isprose svim narodima i državama željkovanu spokojnost. Neka se okupe svakoga dana pred oltarom nebeske Majke te na koljenima i uzdignutih ruku neka joj prikažu skupa sa svojim molitvama svoje cvijeće, oni koji su sami cvijeće mističnog perivoja Crkve. Mi polažemo veliko pouzdanje u molitve onih, kojih »andeli uvijek gledaju lice Oca«, kojih izgled odiše nevinošću i kojih zjenice, čini se, da su odsjev sjaja nebeskoga. Znamo, da ih božanski Otkupitelj ljubi osobitom ljubavlju i da je njegova presveta Majka prema njima osobito nježna; znamo, da molitve nevinih prodiru nebo, razoružavaju božansku pravdu i postizavaju za se i za druge nebeske blagodati. Ujedinjeni dakle u svetom natjecanju molitve neka ne prestanu pospješivati ispunjenje zajedničkih želja, imajući na umu obećanje Našega Gospodina: »Molite, i dat će vam se; tražite, i naći ćete; kucajte, i otvorit će vam se.«

Neka dade predobrostivi Bog, potaknut na milosrđe, od tolikih glasova, koji ga skupa mole, a napose od onih djece, da — nakon što se umire duhovi i združe u bratskoj ljubavi te uspostavi red mira i pravde — čim prije zasjaje duga mira i sretnije doba za ljudsko društvo.

Ovom toplom pozivu Sv. Oca Pape spremno se i velikodušno odazovimo. Svih dana mjeseca svibnja prikazujemo Bogu svoje molitve i žrtve, po rukama Bl. Dj. Marije, da isprosimo veliki dar mira. Idimo k Mariji s neograničenim pouzdanjem, vodimo k Njoj našu djecu, naše cvijeće, izmolimo kršćanski mir u pravdi našoj dragoj domovini i svemu svijetu.

HVALA BOGU, IPAK VEĆ JEDNOM!

Čitaoci nedjeljnog broja zagrebačkog »Jutarnjeg Lista« bili su iznenađeni jednom novošću. Među malim oglasima u rubrici »Dopisivanje« osvanula su 22 bijela prostora na mjestu oglasa, što znači, da je cenzor, radi nemoralnoga sadržaja, zaplijenio barem 30 nemoralnih oglasa. To je prvi put, da je cenzorska olovka upotrebljena u »Malom Oglasniku«, što će sva poštena javnost sigurno pozdraviti, jer se tako s naše sredine skida jedna sramotna ljaga. — I u broju od utorka i srijede osvanuli su ti bijeli prostori u istoj rubrici!

Uvijek su male skupine, uvijek mali brojevi, pače pojedinci, bili nosioci velikih promjena. Obnovu i u ovoj točki može donijeti jedan mali skup, koji će pod cijenu svih žrtava živjeti samo onako kako to govori Vođa i Učitelj Isus Krist.

To je i svrha radu, što ga izvodi Crkva u posebno organiziranim skupinama omladine. Odatle jedino može doći udarna snaga za odlučni preokret k životu pravoga kršćanstva.

Ovo je apsolutno točno postavljena dijagnoza i lijek.

Noćemo u banovinu Hrvatsku!

(Govor Mons. Blaška Rajića na proslavi dana bačko-baranjskih Hrvata u Zagrebu 14. IV. 1940.)

Molim Vas, gospodo i braćo, da svojim duhovnim očima ugledati ovdje iza mojih leđa svečanu povorku od 40.000 Hrvata iz Bačke i Baranje, pa čak i iz Banata. I pred njima 2000 mladih konjanika. To su oni, što su se pred mjesec dana spremili na veliki naš Sabor u Suboticu. Ugledajte, molim Vas, i ono još 150.000 Hrvata, sinova Bačke i Baranje, koji ne mogu svi da budu ovdje, ali su mi oni dali svoja srca, da iz tih srdaca izručim pozdrav i poruku, Vama braći Hrvatima u Hrvatskoj banovini pa i svoj braći, nije od Kotora, nego od Bara pa do Murske Subote. Pozdrav glasi: »Vaši smo, Hrvati i braća Vaša do zadnjega daha!« A poruka glasi: »Vaši hoćemo da budemo, s vama Hrvatima iz Hrvatske banovine hoćemo da dijelimo sudbinu života, u ovoj državi!« To smo htjeli da vam poručimo sa velikog hrvatskog sabora iz Subotice. A pošto to nije bilo moguće, donosim to u bijeli Zagreb. Primate, braćo, i taj pozdrav i tu poruku!

Naglašujem, da naš nastup ovdje nije politika. Jer politika je, kada živ narod traži bolje uvjete života. Mi ne možemo tražiti bolji život, kada još nemamo nikakvo-ga. Nas su režimi kao mrtvu masu bacali tamo amo prema svojim interesima. Zato je naša današnja riječ jedan vapaj: Hoćemo živiti! Odlučna riječ: Hoćemo da budemo narod, kao i jesmo!

Naglašujem i naglašujemo svi, nas 180 tisuća Hrvata u Bačkoj i Baranji, da mi ne ćemo revoluciju, a ni hegemoniju nad nikojima drugima: mi hoćemo sporazum, onaj, na osnovu kojega sada vi stojite, kada hoćete, da ste svoj na svome! Svoj u svome! Sporazum ne znači baciti preda te komad: »Na, pa čuti!« Sporazum znači postupanje po istini, pravdi i pravednosti. Sporazum ne može biti polovičan. On se mora izvesti na svoj liniji. Po istini, pravdi i pravednosti. Zato mi ne možemo biti zadovoljni sa polovičnim rješenjem. Trebalo bi biti, da svakom Hrvatima, bio gdje mu drago u ovoj državi, mora biti tako, kako je Hrvatima u Banovini Hrvatskoj. Ali nas ondje u Bačkoj i Baranji ne će za Hrvate ni da priznaju. Kakovi Hrvati!? A kako nam je i kako li će nam biti, to mi znamo! Već otkada!

Sve mora biti po istini i pravdi!

Pa koje je istina? I koje je pravda?

Istina je, da je nas Hrvata Bunjevaca i Sokaca u Bačkoj i Baranji velika relativna većina naspram Srba. A nas katolika je 520.000 napram 50.000 nekatolika. A pra-

vednost je, da se ovoliko ogromno mnoštvo ne baci na milost i nemilost jednoj neznatnoj manjini.

Istina je, da smo Banat, Bačku i Baranju, zvala se ona kako mu drago, mi Hrvati Bunjevci spasili za ovu državu. Kada je zveknuo lanac, da odmjeri granice za ovu državu, digli smo se nas 70.000 Hrvata Bunjevaca u samoj Subotici, ras-krillili smo krila od Pečuha do Kikinde i doviknuli smo: »Ne dalje! Ovdje je 70 tisuća Hrvata!« I granica je pala tu! Da smo mi šutili, mjera bi se oklznula preko naših pognutih glava, i nema te »Srpske Vojvodine«, koja bi zaustavila granicu do — Dunava!... To je eto istina, koja se ne da poreći! A šta li je pravedno? Pravda je, da se nama Hrvatima, koji smo spasili svu Vojvodinu za ovu državu, da nam se da najmanje ona Bačka i Baranja, u kojoj smo mi u daleko nadmoćnoj većini. Mi to tražimo na osnovu sporazuma! I odbijamo sve laži i svaki teror! Laži, na koje se gadimo, i teror, od kojega se ne bojimo!

A sada da pogledamo u oči toj »Vojvodini« i njenim borcima! Šta je istina o Vojvodini?

1. Već ime joj je nemoguća kovanica. I to ime je dao Nijemac, po kalupu Hercegovina, Posavina i dr.

2. Ona, Vojvodina, kao takova nikad nije ni postojala. I nigda nije imala vojvodu, samo Landes-scheffa, pod njim Districts — Oberkommissara — Obergesporna (to je bio tobožnji vojvoda). I na osnovu tog »babaka« te utvrde: traže smrt za 180.000 Hrvata, traže podjarmljenje 520 tisuća katolika...

3. Bačka i Banat nigda nisu išli zajedno. Banat je bio pod turskom vlašću, dok su Bunjevci branili Bačku od Turčina.

4. Još i Srbi Bačke i Banata nisu se »pazili«. Još i katolici se ne osjećaju jedni s banatskima. Još ni svećenici nisu držali veze. Sasvim su drugi svijet! I sad hoće, da nas skalupe! Ne radi drugoga, nego da im ne izmaknemo: dobra muzara!

Netko će reći: A zašto vi hoćete baš u sklop Hrvatske banovine? Netko bi to rekao, ali vi to ne čete reći. Vi znate dobro što nas vuče i što nas tjera do vas.

A da i drugi znadu, koji ne znaju i koji ne ču da znaju, navest ću ovdje samo po koji potez jada naših iz ovih 20 godina.

Politička i građanska slaboda. God. 1920. u općini, u kojoj je 5000 naših i 500 Srba agituju dva naša povjerenika. Pravilnik i zakonito, Seoski bilježnik, Srbin, inače učitelj, uhapsi ovu dvojicu, udari im na gole tabane po pedeset šiba i brahialno ih istjera. I kad sam kao tadanji narodni poslanik protiv toga prosvjedovao, niti odgovora nisam dobio. A ona nakaza ostala i dalje na položaju.

God. 1925. pri izborima: vlasti zabranile glasanje osim onima, koji dobiju legitimaciju u radikalnoj kancelariji. A naših je glasača do 26.000! Starci od 90 godina; unuci ga nose na rukama. Oni bi dobili 300 glasova: činovnika i namještenika!

Ekonomija. Podijelili su naše veće posjede, na kojima se hranilo više tisuća našeg poljoprivrednog radništva. Nije dan od tih naših radnika nije dobio ni stope zemlje, nije zauvijek, već ni pod zakup, nego su te zemlje, što nisu već imali kome svome podijeliti, dali »partijskim« kortešima, koji niti su bili radnici niti siromašni. A siromah je dobio pod zakup jutro dva, ali — ako se prodao! Korteši su zarađivali na našoj bijednoj sirotinji. Jedan je Hrvat inžinir pokušao da nešto učini našima na osnovu pisanog zakona. Povukli su ga na sud!

Uprava. Namještalci su činovnike, od reda svoje, najviše nekvalifikovane, i poslije 2—3 godine namještenja slali su ih u penziju sa 30—40 god. službe na naš račun... Našima je doteklo po koje mjesto redara, uručitelja, kancelarijskog podvornika, najviše uz masnu posredninu...

Prosvjeta. Odnijeli su iz Subotice učiteljsku školu. U svoje, srpske u Somboru, u Novomu Sadu našu djecu nisu ni primili, jer su to, vele, srpske škole, a i koje su primili, jedva su izdržali šikaniranja.

Kultura. Poplavili su naše hrvatske i katoličke škole svojim učiteljima Srbima, koji su, mnogi doduše sa najboljom voljom.

Ostati dakle u sklopu sadašnje interesne sfere značilo bi za nas: leći pa umrijeti. A mi to ne čemo i ne čemo! Ko nam može zamjeriti, što hoćemo da živimo?! A ko će nam pomoći, ako ne vi?

Hoćemo u sklop Hrvatske banovine, jer se uzdamo, da ovdje ne će pratiti zakon mimo zakona, ko hoće i ne će pregaziti zakon, ko hoće, pa još uz odobravanje čuvara zakona. I ne će podgrizati narodne temelje organizovano nasilje i korupcija!

Zato vas molimo braćo, da se zauzmete za nas, pa će i vama biti od koristi: 180.000 Hrvata u Bačkoj i Baranji velika većina stanovnika hoće u sklop Banovine Hrvatske! Ona će sa toliko povećati i osnažiti!

Završujem s apelom na Beograd i na Zagreb: Braćo Srbi, ne tražite, što nije vaše, jer na tome nema blagoslova! Braćo Hrvati, ne dajte, što je vaše, jer to traži obraz i poštenje!

ŽIVOT S CRKVOU

Crkveni kalendar

Nedjelja, 5. V.: Nedjelja u osmini Spasova. — Sv. Pio, Papa. Roden je 1504. u Bosku u Italiji. U 14. godini stupi u red sv. Dominika. Bio je vanredno pobožan, osobito prema Bl. Dj. Mariji i sv. krunici. Po njegovu savjetu organizirala se kršćanska vojska, pa je kod Lepanta g. 1571. potukla hametom Turke, zaklete protivnike kršćanskog imena. Dok su se kršćanske čete borile, Pio je s cijelim Rimom molio sv. krunicu za pobjedu kršćanske vojske. Njegovom naredbom uveden je u litanijama zaziv: »Pomoćnice kršćana, molji za nas«. Preminuo je 1. V. 1572.

Ponedjeljak, 6. V.: Sv. Ivan pred Latinskim vratima. Car Domicijan dao je uхватiti sv. Ivana apostola i dovesti ga u Rim. U Rimu pred latinskim vratima bio je uvaljen u kotao, pun vrela ulja. Na pola živ bijaše prognan na otok Patmos, gdje je napisao proročku knjigu Otkrivenja.

Utorak, 7. V.: Sv. Dujam, biskup i mučenik. Kao solinski biskup neustrašivo je ispovijedao sv. vjeru dajući divan primjer svojem stadi. Kao mučenik Kristov preselio se s ovog svijeta. Grad Split i biskupija slave ga uz najveće svečanosti i časte kao svoga zaštitnika.

Srijeda, 8. V.: Gospa Pompejska. U Pompejima blizu Napulja podiže se ogromna bazilika u čast Bl. Djevice Pompejske, kojoj na stotine hiljada vjernika iz cijeloga svijeta hodočaste.

Cetvrtak, 9. V.: Sv. Grgur Nazijanski. Rodio se 316. Uvažen je kao jedan od najvećih crkvenih naučenjaka. Bio je neko vrijeme i carigradskim biskupom. Umro je 389.

Petak, 10. V.: Prenos Nazaretske kućice. God. 1291. na današnji dan bila je kuća sv. obitelji prenesena iz Nazareta u Trsat.

Subota, 11. V.: Sv. Antin, svećenik. Za vrijeme Dioklecijanova progonstva bio je bačen u Tiber, a zatim mu otsjekao glavu.

NEDJELJA U OSMINI UZAŠAŠĆA

ČITANJE POSLANICE blaženoga Petra Apostola (I 4, 7—11). — Predragi! Budite razboriti i bdijte u molitvama! A prije svega imajte uzajamnu ljubav među sobom, jer ljubav pokriva mnoštvo grijeha. Budite gostoljubivi među sobom bez mrmrljanja; i svaki od vas neka se na korist drugoga služi milošću, kao dobri i pravateljni mnogovrsne milosti Božje. Ako ko govori, (neka govori) kao riječi Božje; ako ko služi (neka služi) po kreposti koju Bog podjeljuje; da se u svemu slavi Bog po Isusu Kristu Gospodinu našem.

† SLIJEDI SV. EVANĐELJE po Ivanu (15, 26—27 i 16, 1—4). — U ono vrijeme reče Isus učenicima svojim: Kad dođe Utješitelj, kojega ću vam ja poslati od Oca, Duha istine koji od Oca izlazi, on će svjedočiti za mene. I vi čete svjedočiti, jer ste od početka sa mnom. Ovo sam vam kazao da se ne sablaznite. Izgonit će vas iz sinagoga, pače dolazi čas kad će

svaki koji vas pogubi, misliti da iskazuje štovanje Bogu. I ovo će vam činiti, jer ne poznaju Oca ni mene. Ali sam vam ovo kazao, kad dode vrijeme, da se sjetite toga da sam vam ja kazao.

MOLITVE KRŠĆANINA

XXII.

SPOMENI SE SV. BERNARDA

Spomeni se, o predobrobitiva Djevice Marijo, kako se nije nikad čulo, da si ikoga zapustila, koji se k Tebi u zaštitu utekao, Tvoju pomoć zatražio i Tvoj zagovor zaprosio. Ovim pouzdanjem obodren utječem se i ja k Tebi, Djevice djevice, k Tebi, Majko, dolazim, pred Tobom eto stojim ja grješnik i uzdišem. Nemoj, Majko Riječi Božje, prezreti mojih riječi, nego ih milostivo poslušaj i usliši. Amen.

1. Zašto da se pouzdajemo u Mariju? Jer, kao što nam je, po namisli Božjoj, Isus bio dan po Mariji, tako i mi možemo doći do Isusa po Mariji; jer je Isus sam na svadbi u Kani Galilejskoj dao jasno razumjeti, koliko mu je milo, da se obraćamo njegovoj Majci i kako On uvijek usliša njene molbe; jer nam ju je Isus dao, pod Križem, za Majku našu; jer nas ova naša majka ljubi kao što nas nijedna majka na zemlji nije kadra da ljubi; jer njen zagovor postizava sve kod njenog Sina; jer devetnaest vjekova povijesti potvrđuje nam, kako je ona najvjeranija u svojoj zaštitu naprama vlastitoj djeci. Koliko, dakle, razloga, da se pouzdajemo u Mariju!

2. Kako da zaslužimo blagonaklonost Marijinu? Prije svega poniznošću. Poput naše zemaljske majke, tako i Marija hoće, da priznajemo svoju nemoć i svoje jade, radi kojih imamo skrajnu potrebu njena zagovora.

Ovaj ponizni pojam o nama samima ne smije nas učiniti malodušnima, već naprotiv oduševiti nas za najneograničenije pouzdanje. Zar se majka ne brine najviše za najbjeđenije, najbolesnije i najpotrebnije svoje dijete? A zar će Marija moći na nas zaboraviti, ako joj ponizno pokazujemo svoju skrajnu slabost, radi koje nam prijeti pogibao, da izgubimo vječno spasenje?

Dodajmo, da podamo krila našim molbama, kakvu svoju dragovoljnu žrtvu u čast Marijinu: kakvu svladanu antipatiju, oproštenje kojoj neprijateljskoj osobi, koje djelo milosrda kakvom sirotanu, te vjerno i ustrajno obavljajući koju pobožnu vježbu.

Nasljedujemo njene kreposti, eda budemo manje nedostojni, da nas ona usliša.

No nadasve ljubimo mnogo njenoga Sina Isusa. Ne možemo prirediti veće veselje kojoj majci kao kad joj milujemo i hvalimo njeno čedo. I ne možemo veoma obezdati Gospu, da usliša naše molbe, kao što kad ona vidi, koliko ljubimo njenog Isusa, kako ga posjećujemo u njegovim crkvama, primamo u svoje srce, te tako predobivamo za njega srca ljudi. To je jedina čežnja njenoga materinskog srca: da Isusa svi ljube, hvale i služe.

Ako ovakvo molimo Gospu, složit ćemo se i mi sa sv. Bernardom, da se nije nikad čulo, da netko od onih, koji su se k Mariji s pouzdanjem utekli, nije bio uslišan. A to je sv. Bernard mogao reći, jer je bio ponizni i vjerni učenik Isusov i bogoljubni sin Marijin.

Hrvatska sveta godina

(Vjesnik Kancelarije za proslavu jubileja 1941.)

JUBILARNE SVEČANOSTI U SPLITU-SOLINU. Utvrđeni su dani za jubilarne svečanosti u Splitu-Solinu kao ishodnoj točki kršćanstva hrvatskoga naroda. Svečanosti će biti od 12.—15. lipnja 1941. Glavni dan svečanosti je nedjelja 15. lipnja, kad će biti jutro pontifikalna sv. Misa nad grobovima hrvatskih kraljeva kod Gospe od Otoka u Solinu, a poslije podne svečana teoforična procesija u Splitu.

PROSLAVA BLAGDANA SV. PETRA U ZAGREBU. Po naertu za jubilarne proslave imaju se ove godine u crkvama i kapelama sv. Petra prirediti što veće svečanosti u čast sv. Petru, sa svrhom, da se u narodu probudi odanost prema sv. Stolici. Kako je u Zagrebu i u blizini Zagreba župska crkva sv. Petra u Vlaškoj ulici jedina crkva posvećena sv. Petru, to će za Zagreb i okolice biti takva svečanost u toj crkvi. Pred blagdan će biti

trodnevnicu, na sam blagdan svečana pontifikalna sv. Misa iza crkve na Petretičevom trgu, a iza sv. Mise zborovanje. Poslije podne će se nastaviti sa zborovanjima i svršiti sa svečanom procesijom i blagoslovom. Sudjelovat će sva katolička društva i puk Zagreba i okolice.

NAJAVLJENI KONGRESI U JUBILARNOJ GODINI. U jubilarnoj godini 1941. najavljeno je već dosad održavanje sljedećih kongresa: kongres katoličke omladine; kongres katoličkih muževa, kongres katoličkih žena; kongres svih hrvatskih članova III. reda sv. Franje. Ti kongresi će biti u dane euharistijskoga kongresa u Zagrebu.

PROSLAVA SV. PETRA U KRČKOJ BISKUPIJI. Sve crkve u biskupiji, koje su posvećene sv. Petru, proslavit će najvećom svečanošću ovogodišnji blagdan sv. Petra i na otoku Krku, gdje imade više takvih crkvi, i na otoku Rabu, gdje će župa supetarska okupiti oko sebe sve župe tog otoka.

EUHARISTIJSKI KONGRESI. I euharistijski kongresi ove godine imaju da posluže pripremi za jubilejne proslave. U dakovačkoj biskupiji bit će 19. svibnja veliki euharistijski kongres u Velikoj Kopanici; u krčkoj biskupiji će se držati na Petrovo dijecezanski euharistijski kongres u Baški; u zagrebačkoj biskupiji bit će euharistijski kongres u Durdjevu (na 29. i 30. VI.), u Čazmi (2. i 21. VII.) i u Pregradi.

TEČAJ ZA SVEĆENIKE MISIONARE. Tečaj za svećenike, koji će se aplicirati za održavanje pučkih sv. misija i obnova njihovih, bit će u Zagrebu u Domu duhovnih vježbi (Jordanovac) 22. i 23. svibnja. Prijaviti se treba Kancelariji za proslavu jubileja najkasnije do 19. svibnja.

DUHOVNA NARODNA OBNOVA. U šibeničkoj biskupiji je Ordinarij u »Dijecezanskom Listu« propisao program za duhovnu narodnu obnovu za sve župe. — U krčkoj biskupiji su u korizmi po svim župama obavljena duhovna djela zadovoljštine za narodne grijeha (molitve, pokorničke procesije i klanjanja oltarskom Sakramentu). U toku su pripreve za održavanje pučkih sv. misija po župama u jesen. — U zagrebačkoj nadbiskupiji održavali su se sastanci svećenstva dekanata mrežničkog, karlovačkog, lipničkog, čazmanskog, ivaničkog i vugrovačkog, da se dogovore o programu duhovne narodne obnove po župama. Duhovne vježbe su održane u Odri, a sv. misije u Ludini.

Križarske vijesti

KONFERENCIJA SIREGA VODSTVA VKB-A. U nedjelju 21. pr. mj. održana je konferencija širega vodstva VKB-a. Konferenciji je sudjelovalo preko 50 delegata Križarskih Okružja, Krajevnih odbora i križarskih duhovnika. Na konferenciji se raspravljalo o svim važnijim pitanjima za život naše organizacije. Donesene su vrlo važne rezolucije. Konferenciji je prisustvovao kao delegat preč. Episkopata preuzv. g. dr Antun Akšamović, biskup dakovački i predsjednik odbora preč. Episkopata za K. A.

POSJETI. Posjećeno je Križarsko Bratstvo i Dačko Križarsko Bratstvo u Koprivnici po delegatu VKB-a br. F. Družaku.

Hrana duše

»VJENCIC MOLITAVA GOSPI SINJSKOJ«. Ovo je za nekoliko godina treće izdanje vrlo omiljelog Vjencića. U ovom izdanju sve su molitve i pobožnosti s oprostima pregledane i udešene prema najnovijem službenom izdanju (Rim 1938). U ovom izdanju Vjencića prvi je put na hrvatski prevedena prekrasna krunica Dvanaest Zvijezda od sv. Josipa Kalasancio. Uz Put Križa dodana je uzvišena crkvena pjesma: Puna tuge... Vjencić ima 100 strana, a oblik mu je nešto veći i mnogo ukusniji od dosadašnjih izdanja. Kod broširanih primjeraka nalazi se na naslovnoj strani slika Gospe Sinjske u bojama. — Cijena je za svaki komad meko uvezan dinara 3, a za tvrdo uvezan u platno dinara 7. Svaki jedanaesti komad damo na dar. Ovaj ćete Vjencić najlakše i najjeftinije naručiti, ako odgovarajući iznos pošaljete čekom Glasnika »Gospa Sinjska«, broj 4205 i ozada na čeku napišete, da je taj novac za Vjencić. Narudžbe prima: Glasnik »Gospa Sinjska« — Sinj, Dalm.

Širom svijeta

NORVEŠKI KRALJ TRAZI POVLACENJE NIJEMACA. Ni na kojoj drugoj bazi ne će pregovarati s Nijemcima, osim ako povuku iz Norveške svoje čete.

ENGLJSKI GUBICI. Nijemci vele, da su od 8. IV. britanski gubici u Sjevernom moru iznosili: 4 bojna broda, 8 krstaša i 11 razarača. Englezi naprotiv ponovno izjavljuju, da su njihovi gubici, prilikom operacija u Sjevernom moru, svega: 4 razarača.

NJEMAČKI KOMESAR U NORVEŠKOJ. Hitler je imenovao Josefa Terbovena, ranijega Gauleitera, člana Reichstaga i pruskog drž. savjetnika te bivšega višeg komesara Rajnske oblasti, komesarom norveških oblasti, koje su već osvojili Nijemci. On je neposredno podčinjen Hitleru.

VIJEĆANJE SAVEZNIKA U LONDONU. Na 9. sjednici savezničkog Vrhovnog ratnog savjeta raspravljalo se o eventualnostima, koje bi mogle da nastupe u bliskoj budućnosti. I ovoj sjednici su uz predstavnike Engleske i Francuske prisustvovali i predstavnici Norveške i Poljske.

GANDI, indijski narodni vođa, ovih je dana u jednoj svojoj izjavi naglasio, kako ne želi, da stvara neprilike Velikoj Britaniji, naročito ne u ovom vremenu, kad je za Britance u pitanju život ili smrt.

PREMA TALIJANSKOM MOBILIZACIONOM PLANU, koji se primjenjuje u slučaju ratne opasnosti, opća i djelomična mobilizacija sprovodi se ne samo pozivanjem pod oružje vojnih obvezanika, nego i stavljanjem u ratno stanje državnih, pokrajinskih i općinskih ustanova, kao i svih industrija te javnih i privatnih poduzeća. Civilna mobilizacija obuhvaća sve građane, koji nisu vojni obvezanici, kao i žene i djecu, koja su navršila 13 godina, pa se time na sve građane bez razlike primjenjuje ratna disciplina, bez obzira, da li će oni biti upotrebljeni za pomoćnu službu u ratu ili će i dalje moći da obavljaju redovne poslove. Vlada može da rekvirira proizvode pojedinih industrija i poslovna sredstva raznih poduzeća, kao i njihovu pokretnu i nepokretnu imovinu. Pri tome vlada izvršuje racionalnu podjelu proizvoda, potrebnih za prehranu stanovništva, pak može da pozove građane, da prijave svoju pokretnu imovinu i razna raspoloživa sredstva, u koliko bi ona mogla da služe državnoj obrani.

ODIJELA IZ ALUMINIJA. U Americi su pronašli način, kojim se iz aluminija proizvode tkivo, koje je meko kao svila. Za kratko će se vrijeme na američkom tržištu prodavati odijela, cipele, šeširi i ručne torbice iz aluminija.

NEZAPOSLENIH U SJEDINJENIM AMERICKIM DRŽAVAMA ima blizu 9 milijuna. Prema vijestima iz Amerike isplatila je vlada za potporu nezaposlenima u prvih 7 mjeseci poslovne godine preko jedne milijarde dolara, a za ostale mjesece je određeno 800 milijuna dolara.

MARTIN BR. 167. Tako se zove tip ratnog aviona francuske zračne vojske. Taj je avion sposoban za izvide nad protivničkim zemljištem, za borbu u zraku i napad na protivničke čete te za bombardiranje. Ima dvije stalne i četiri pomoćne strojne puške. Ima uređenu stanicu za primanje i odašiljanje vijesti bezičnim putem te fotografske aparate. Sa sobom može nositi bombi u težini od 750 kg. Ima tri motora, koji razvijaju snagu od 1050 konjskih sila. U jednom satu preleti sa svim teretom 572 km, a u visinu se može dići do 8845 m.

RAT U NORVEŠKOJ. Saveznici javljaju, da su presjekli njemačku vezu Oslo—Trondhjem ponovno zauzevši Røros, a vijest o zauzeću Dombasa po Nijemcima proglašuju preuranjenom. Talijanska štampa pak tvrdi, da su saveznici u Norveškoj poraženi i da će se morati povući na brodove, da ne budu bačeni u more ili zarobljeni. Chamberlain je u Donjem Domu 2. t. mj., među ostalim, izjavio: »Nismo uspjeli, ali nijesu uspjeli ni Nijemci, iako imaju veće gubitke. Ne smijemo cijepati svoje snage, jer Njemačka raspolaže džinovskim snagama i može izvršiti napadaj na bilo koji dio Evrope, pa i na samu Englesku. Savezničke čete su ipak, uz pomoć hrabrog norveškog naroda, onemogućile njemačkoj vojsci šetnju kroz Norvešku.«

DUHAN SE PRODAJE SAMO MUŠKIMA. Na vratima trafika u Njemačkoj izveštena su upozorenja: »Prodajemo duhan samo muškarcima«. Ženama se savjetuje, neka ne puše, jer da duhan veoma štetno djeluje na njihov organizam.

Aktuelni problemi

Djelotvorno kršćanstvo

Kakvo da bude naše držanje naprama vjerskim nehajnicima i malne bezvjercima? — pita se velegradski apostol pokojni dr Sonnenschein.

Svakako ne takvo, da bismo ih se klonili, kao da su već osuđeni. Ne smijemo ih osuditi, prije negoli sami sebe prosudimo, koliko sami vrijedimo. Ne osudujte, da ne budete osuđeni — kazao je naš Spasitelj.

Prije negoli tražimo, da i drugi budu dobri kršćani, moramo to sami da budemo. Kršćanin, koji nije tako plemenit, istinit i pripravan pomoći drugome, kao nekršćanin, strašno sablažnjuje ljude i utvrđuje one, koji ne žive s Crkvom, u uvjerenju, da su bolji od kršćana. Za kršćanina, koji se ne brine za kršćanski red u svojoj obitelji, iako neprestance leti u crkvu, vriede riječi sv. Pavla: »Ako se tko za svoje, a osobito za domaće, ne skrbi, zatajio je vjeru i gori je od nevjernika«.

Kršćanin mora primjerom svoga života uvjerljivo dokazati, da život s Crkvom čovjeka uistinu posvećuje i vodi ga na viši stepen negoli bi se do njega mogao da popne samo naravnim sredstvima. Kršćanin mora zato nauk Isusovog govora na gori uzeti ozbiljno, makar mu se činilo, da prelazi granicu naravnoga dobra: tako na primjer unutrašnje oslobođenje od mržnje, lakomosti i škrtosti, osvećivanja i sebičnosti. Važan je i zahtjev ljubavi neprijatelja, i to nehiniene. Kako će nekršćanin ili nak bezvjerac snoznati, da kršćanstvo uistinu čovjeka oplemenjuje, ako toga ne zapazi na kršćaninu? »Neka se svijetli svjetlost vaša pred ljudima, da vide vaša

dobra djela i slave Oca vašega, koji je na nebesima«.

Zatim moramo moliti, mnogo moliti, da ne bi Bog dopustio, da ne bi nevjernicima naše slabosti i grijesi služili kao povod, da ustraju i dalje u svojoj nevjeri. »Odlučite, da ne ćete dati bratu zao primjer ili sablazan« — čitamo u poslanici Pavlovoj Rimljanima. Molimo, da našoj braći, drugim ljudima, ne bi bio uskraćen onaj sveti strah, koji ih može da probudi iz njihovoga duševnoga sna i lakomislenosti. Hvala i štovanje Boga, za koje prikračuju Stvoritelja bezvjerci, moramo sami da nadomjestimo još dubljom vjerom i odanošću Bogu te podvostručenom ljubavlju naprama našem subratu.

Budemo li se tako vladali na tom svijetu u svom saobraćaju s onima, koji su Boga zaboravili, naš život će onda biti kao luč, koja će obasjavati svu našu subraću. Bit će kao anđeo čuvar, koji ide za njima, kad u nedjelju prolaze mimo naših crkava, u kojima se prikazuje dar našega spasenja i otkupljenja. Naš život će ih neopazice, ali sa svom sigurnošću prisiliti, da si postave pitanje o smislu svoga života. I ako nas budu što pitali, ne ćemo onda biti u neprilici, što bismo im odgovorili, jer će iza naših riječi stajati naša djela. Tada će naš Gospodin sam po našim ustima kazati: »Tada ne budite zabrinuti, kako ćete ili što ćete govoriti, jer će vam se dati u onaj čas, što ćete kazati. Jer niste vi, koji govorite, nego Duh Oca vašega, koji govori u vama« (Mt. 10, 19—20).

Ulješne pojave

Banska Vlast protiv nemoralne i kriminalne literature

Zagrebačka »Hrvatska Straža« od 26. pr. mj. donosi ovaj članak, koji usvajamo i prenosimo u cijelosti:

»Iz kabineta gospodina bana Banovine Hrvatske pod brojem 4944-40 dne 19. ov. mj. upućeno je uredništvima novina iz banovine Hrvatske pismo, koje u cijelosti glasi:

Gospodine Uredniče!

Banska je vlast primila u posljednje vrijeme veliki broj pritužaba iz svih slojeva građanstva radi pisanja jednog dijela naše štampe o raznim slučajevima kriminala, o samoubistvima kao i o nemoralnim pojavama razne vrsti. U tim se pritužbama ističe da jedan dio naših dnevnih listova donosi prikaze navedenih slučajeva na veoma istaknutom mjestu, pod velikim naslovima i tipografski napadnuto istaknuto. U pritužbama, koje ponajviše potječu od roditelja, ističe se, da kriminalna i nemoralna literatura teško djeluje na našu omladinu i da ista pod uticajem takvog štiva postaje razuzdana, neukrotiva i nepristupačna svakom dobrom savjetu i čestitom odgoju.

U vezi s gornjim pritužbama slobodni smo, gospodine uredniče, da i Vašem uredništvu uputimo ovo pismo bez obzira na to kako o navedenim slučajevima piše Vaš cijenjeni list.

Smatramo potrebitim, da Vas na ovo upozorimo samo zato, što smo uvjereni da ćete se s nama potpuno složiti u tome, da izvjestan način pisanja može doista porazno djelovati ne samo na našu omladinu nego i na cijeli narod, pa da ćete s Vaše strane, u koliko Vam to bude moguće, poradi da se takvo pisanje suzbije.

Mi smatramo, da je u izvještajima o kriminalnim i nemoralnim slučajevima potrebno donositi opširne izvještaje, ističući izvjesne pojedinosti i okolnosti koji objektivnom novinskom izvještaju nisu potrebni, a na moral naroda porazno djeluju. Žalosne pojave kriminala i nemoralna, koji pokazuju pravu bijedu društva, treba svakako oštro žigosati ali to na način kako ne bi na drugoj strani bio postignut protivni efekt, kako smo spomenuli.

Uvjereni smo, gospodine uredniče, da ćete se s nama složiti pa Vas molim, da primite izraze mojeg osobitog poštovanja. Sef kabineta.

Uvjereni smo, da će ovaj korak Banske Vlasti pozdraviti čitava poštena hrvatska javnost, a u prvom redu roditelji, koji su uvijek bili u najvećoj neprilici, kad su njihova djeca posizala za dnevnim štampom. Savjesni roditelj je kod nas doista u teškom položaju, kad se radi o dnevnicima, koje će unijeti u svoj dom, jer ni najveća pažnja ne može spriječiti, da dijete ne po-

segne za stranicama uprljanim opisima perverziteti i najgore moralne bijede dijela suvremenog društva, a da i ne govorimo o tome, da se u dnevnoj štampi često nalazi i direktno odobravanje počiniljima zločinstva i da se od poroka čini vršina, a da se krepost prikazuje kao mana ili u najmanju ruku kao nešto nemoguće i nedostižno u našim toliko hvaljenim naprednim vremenima, kad su sredstva ubijanja u masama tako usavršena.

Raspis Banske Vlasti je dobar početak u velikom djelu reforma, koje su potrebne, tko se želi takav odgoj hrvatskoga naroda, što će biti najbolja garancija njegova napretka. Već prije je Banska Vlast pokazala mnogo dobre volje u nastojanju oko ispravnog vjerskog odgoja mladeži. Sada je učinjen prvi korak i na području novinstva. Doduše i prije je prigodimice sprečavano širenje najdrskije novinske pornografije pomoću zapljene stanovitih »novela«, ali je sasvim jasno, da se na tome području može i mora učiniti još vrlo mnogo. Pored ostaloga ostaje i žalosno pitanje zarađivanja pomoću svodničkih oglasa u dijelu dnevne štampe. Danas vlast ima mogućnosti, da energično spriječi tu sramotnu trgovinu. Mi smo u više navrata oštro žigosali takvu vrstu zarade bez obzira na tužbe onih koji se te zarade nikako nisu spremni odreći, pa su ipak naši protesti ostali bez neposrednih rezultata. Čini se da će biti potrebno na ljutu ranu priviti ljutu travu.

Ovom prilikom treba upozoriti i na neke druge pojave, koje nikako ne koriste odgoju naroda. Tako smo svjedoci nekakvih »produkcija« u više zagrebačkih kinematografa, u kojima stanoviti vrlo neduhoviti »konferencijer« iznosi upravo odvratne nečudoredne »viceve« i k tome se izrugiva i samim sakramentima. Publika je u više navrata spontano demonstrirala, ali to je malo pomoglo. Poznato je, da kod nas postoji uz političku i čudoredna filmska cenzura, pa bi svakako u njezin djelokrug spadalo i to da vodi računa i o kojekakvim nuz-programima. Nije dovoljno izrezati u interesu čudoreda par metara filmske vrpce, a uopće ne voditi računa o pojavama kao što je ova, koju smo spomenuli.

Upozorili smo na pohvalnu inicijativu Banske Vlasti u punom osvjedočenju, da neće ostati samo kod papirnatih akcija. Kad smo upozorili na nekoliko ružnih pojava, to činimo radi toga što i njih treba uništiti, ako se želi nastaviti na putu uklanjanja propaganda, koje u najvećoj mjeri mogu potkopati moralnu snagu i otpornost hrvatskog narodnog organizma. Borbu protiv toga vrlo opasnog unutarnjeg protivnika hrvatski katolici će poduprijeti svim svojim snagama, a treba spremati i pojačanu akci-

ju privatne inicijative i učiniti je što djelotvornijom pomoću smišljene i opsežne organizacije, budući da sama vlast ne može sama sve učiniti. Potpora javnog mišljenja je od neprocjenjive vrijednosti pa radi toga prvi pozdravljamo ovaj akt Banske Vlasti u uvjerenju, da će upozorenje na ovu akciju korisno poslužiti postavljenom cilju.

RYS»

Naši dopisi

SILBA

Popravak župske crkve. Dozvolom Ordinarijata popravljen je unutarnji dio župske crkve. Zbog posolice i vlage, koja je jako oštetila žbuk na zidovima, da je sav opao, crkvinarstvo je zaključilo, da se kamenje gornje polovice zidova samo fugira cementom, i tako zapriječi ponovno opadanje žbuka. Rad je majstorski izveo poduzetnik gosp. Ante Žuvanić.

Popravak slike »Depositio Crucis«. Ova slika sa glavnog oltara u crkvi sv. Marka bila je jako oštećena od groma i kasnije od vlage. Prijetila joj je sigurna i potpuna propast, ako ju se što skorije ne popravi, kako izvjestiše godine 1933 gg. dr Ivo Pilar i prof. Šulentić Jugoslavensku Akademiju znanosti i umjetnosti u Zagrebu, čiji su oni članovi, iza kako su sliku pregledali. Akademija, kojoj je slika bila poslana na pregled i eventualni popravak, odgovorila je, da bi prema stručnjačkom mišljenju popravak slike iziskivao trošak od 20.000 dinara. Crkvinarstvo nije bilo u stanju, da snosi takav trošak. Naputkom Ordinarijata slika je od Akademije zatražena, da bude povraćena, i poslana je časnoj sestri Rafaeli Egger, školskoj sestri u Maribor, da je ova kao odlična slikarica renovira. U istinu ona ju je na zadovoljstvo sviju župljana potpuno restaurirala uz razmjerno maleni trošak. Tako je ova slika »Depositio Crucis« spašena. Naslikao ju je Carolus Rodolphinus godine 1641., kako glasi epigraf na samoj slici.

Predstava. Na dan našeg pokrovitelja župe sv. Marka djeca našega zabavišta i Križarice izvedoše uspješnu zabavu u dvorani mjesne potrošne zadruge. Drama »Bijela ruža s Nehaj grada« izvedena je tako savršeno, da to može da služi samo na čast i pohvalu č.č. Sestrama Dragocjene Krvi i samim predstavljateljima, što su u ukusnim kostimima tako lijepo odigrale svoje uloge, osobito one, koje su po prvi put stupile na pozornicu s teškim ulogama Jelene, Dobriše i Ljubosave. Veselilo bi nas, kad bi se često priredivali slični igrokazi, koji pobuđuju kod gledalaca istinska domovinska i moralna čuvstva.

PAG

Iz vjerskoga života. U benediktinskoj crkvi sv. Margarite bilo je kroz 1939. godinu 9.750 sv. Pričesti, a u prva tri mjeseca ove godine 2.180. U ovo doba vjerskoga nehaja sa strane mnogih muškaraca u Pagu, moramo s pohvalom istaknuti, da je novi općinski komesar, Pažanin, g. Ive Karavanić, preuzevši dužnost započeo, primivši ujutro sv. Pričest. Zatim smo ga vidjeli, da prvi vrši sat klanjanja pred izloženim Svetotajstvom za vrijeme četrdesetsatnoga klanjanja. Izdao je stroge naloge protiv psovača, tako da se sada čuje manje psovi u ulicama. — Sva vjerska društva koncem travnja će imati duhovne vježbe u benediktinskoj crkvi.

Hrvatski Junak u nedjelju 7. IV. dao je zgodnu prosvjetnu akademiju. Istaknuo se nastavnik na građanskoj školi i vođa Junaka g. Ante Oštrić s lijepim rodoljubnim govorom, u kojem je pokazao, kako Junaci slijede tradicije Starčevića i Kvaternika. Uz pratnju kitare g. A. Fabijanić otpjevao je veoma zgodno evropsku situaciju, ne zaboravljajući ni strah za potres, koji nije došao. Bile su još dvije rodoljubne deklamacije, snažno recitirane od Junaka T. Crnkovića i S. Suić-a. Zatim je slijedila šaljiva predstava »Silom luđak«.

Križarska društva su imala ovih dana razna predavanja sa skioptičkim slikama, i to: »Sveta zemlja«, »Život Isusa Krista«, »Rat u Poljskoj« i »Kristove pričest«.

Jofe

PREĐ IZVLACENJEM »LJUBLJANE«

Posljednjih dana čine se velike pripreme za izvlačenje potonuloga ratnog broda »Ljubljana«. Talijansko društvo Tripovich iz Trsta obavilo je sve pripreme, pak će ovih dana početi izvlačenje broda. Računa se, da će »Ljubljana« već u toku ovoga mjeseca biti podignuta i odvučena u brodogradilište na popravak.

Iz naših krajeva

ZASTO SU INTERNIRANI STOJADINOVIC I ACIMOVIC? Zagrebački »Hrvatski Dnevnik« od 25. pr. mj. u svom uvodniku o tome, među ostalim, piše i ovo: »Pitanje, o kojemu se konkretno radi, čisto je političke naravi. U službenoj se obavijesti doduše kaže, da je dr Milan Stojadinović interniran zato, da »bi mu se onemogućila daljnja akcija protiv unutrašnje politike današnje vlade«, no kad se uvaži, da i drugi političari vode akciju protiv unutrašnje politike današnje vlade, a da ni jedan od njih nije interniran, mora se pretpostaviti, da postoje posebni razlozi, koji su nagnali ministra unutrašnjih poslova, da protiv njega primijeni ove mjere. Dr Stojadinović je političar, koji nikada nije imao nekog osobitog oslonca u narodu. Morao je dakle počinuti ili pripremati nešto vrlo zamašno, kad se protiv njega primijenio propis o mjestu prisilnog boravka. Te mjere, kako se službeno tvrdi, nisu poduzete iz vanjsko-političkih razloga, ali je izvan svake sumnje, da se po mišljenju onih, koji su odredili internaciju, kretao u krugu, koji prelazi opseg redovite kritike unutrašnje politike današnje vlade. Kad se znade, dokle je on išao, dok je bio na vlasti, i kako je po svojim pouzdanicima vršio kontrolu čak i ondje, gdje toj kontroli nikako nije bilo mjesta, onda nije teško naslutiti, dokle je došao sada, kad je zbačen s vlasti. Mi se naravno ne čemo i ne možemo upuštati u prosudivanje njegove krivnje, jer ne raspolazemo dovoljnim materijalom, niti želimo davati svoje mišljenje o sistemu internacije. Želja nam je samo istaknuti političku stranu ovih mjera, koje su pogodile jednog našega neprijatelja. Možda nema na srbijanskoj strani političara, koji bi nas Hrvate toliko mrzio kao dr Stojadinović, a sigurno još nije bilo predsjednika vlade, koji bi nas nastojao tako sistematski materijalno upropastiti, kao što je to on činio. Osjećanja, koja je on nama iskazivao, mi mu iz punog srca uzvraćamo, a raspravu o ustavu i tome sličnome prepuštamo onima, koji su na temelju toga ustava htjeli parcelirati i uništiti Hrvatsku.«

U NOVO VIJEĆE POLJOPRIVREDNE KOMORE VRBASKE BANOVINE, koje se sastaje 1. t. mj. u prvo zasjedanje, ulazi ukupno 14 pristaša Saveza zemljoradnika, 7 JRZ i 2 SDS.

SUBVENCIJA SPLITSKOM KAZALIŠTU. Intendant Hrvatskog kazališta u Splitu I. Tijardović izjavio je novinarima, da je u Zagrebu kod mjerodavnih faktora naišao na najveće razumijevanje, što treba osobito naglasiti obzirom na mačuhinski postupak ranijih režima. Banska Vlast je definitivno odredila za Hrvatsko kazalište u Splitu subvenciju od 1 milijuna i 700 hiljada dinara, a osim toga je još osigurano 500 hiljada dinara za potrebe opere.

POVIŠENE CIJENE BRAŠNU. Nakon novoga povišenja cijene brašnu i krmivu kreću se od 1.58 do 4.20 dinara po kilogramu.

† DR PETAR KARLIĆ. Prošlih dana umro je u Zagrebu u 63. g. života sveuč. docent dr Petar Karlič. Bio je jedan od onih profesora stare generacije, koja je uvijek nepokolebivo stajala uz svoj narod. Požrtvovno je radio najprije u Matici Dalmatinskoj u Zadru, a zatim u Matici Hrvatskoj u Zagrebu. Obradio je nekoliko značajnih poglavlja iz hrvatske prošlosti. Posljednje mu je djelo ostavljeno u rukopisu: Hrvatski kraljevi narodne krvi. Zastupao je tezu, da je Zvonimir umro naravnom smrću. P. u m.!

PROMJENE U JUGOSTAMPI. Na temelju ovlasti predsjedništva ministarskoga vijeća ban banovine Hrvatske dr Ivan Šubašić imenovao je za povjerenika tiskarsko-izdavačkog poduzeća »Jugostampa« dra Teodora Šeka-Vugrovečkog, tajnika Prve hrvatske štationice u Zagrebu, a razriješio dosadašnjega povjerenika dra Lujka Novaka, koji je odmah morao predati sve svoje poslove novoimenovanom povjereniku.

VESTA

najbolji njemački šivaći strojevi
pismena garancija 30 godina

Radio aparati TELEFUNKEN i ORION
specijalni za sela

Motocikle, Bicikle, Petromax lampe

NOVOST — štedne svjetiljke na špirit

velika svjetlost mali trošak, pisaići strojevi,
Hrvatske vucne zastave.

Cijene umjerene. Za gotovo i na otplatu

JAKOV TERZANOVIĆ - ŠIBENIK

Budite apostoli svoje sredine!

Oružje apostolata

Proučili smo uzvišene ciljeve naše svete borbe.

Sad nam se samo od sebe nameće pitanje: Kakvim se sredstvima mogu postići? Drugim riječima: Kakvo je oružje našeg apostolata?

I na ovo pitanje treba odgovoriti.

Ima dobrih duša, koje pred uzvišenošću ciljeva postaju malodušne te opetovano govore: »Odvéc je teško; to je za nas nemoguće. Privučí duše Bogu uzvišeno je poduzeće, koje mogu izvršiti sami oni, koji su nadareni posebnim povlasticama i višim darovima.«

Naprotiv osvajanje duša, i ako uzvišeno poduzeće, moguće je svakom kršćaninu, uz pomoć milosti Božje, koju Bog ne dopušta, da uzmanjka nikada i nikome.

Prošle godine, kad smo govorili o lakoći apostolata u vlastitoj sredini, imali smo već prilike, da dokažemo ovu istinu, ali smo to učinili nekako prebrzo. Sad nam se pruža sretna prilika, da dademo o tome pozitivniji i uvjerljiviji dokaz, onaj, što ga filozofi nazivlju dokaz zbilje.

A konkretna zbilja je ova: glavno i najmoćnije oružje za osvajanje jedne duše može da se nađe u rukama svih kršćana, bez razlike dobi, spola, kulture, građanskog i društvenog položaja. To je istinu: molitva, primjer, riječ, žrtva, ljubav.

MOLITVA

Molitva je najmoćnije i neophodno potrebno oružje za pobjedu. Svo drugo oružje dobiva svoju čvrstoću i svoju snagu od molitve.

Rečeno je, da Kristov apostol izvjesti svoje pobjede u borbi također klečeći. Mi čemo reći: osobito klečeći.

Naš Gospodin, prije nego li će uskrsiti Lazara, diže oči k nebu i moli Oca. Uskrsnuće jedne duše teže je poduzeće, negoli uskrsnuće jednoga tijela. Kako čemo ga moći obaviti bez pomoći Božje? A kako možemo s nekim pravom očekivati ovu pomoć, ako za nju ne molimo?

Isus nas još uči: »Nitko ne može k meni doći, ako ga moj Otac ne privučee«. Obračenje duša je dakle djelo milosti. Apostol je samo oruđe, kojim se služi ruka božanskoga Umjetnika. Što može da učini pila, obješena o zid, ako je ne uzme u ruke drvodjelac, da njom radi?

Apostol je poljodjelac, koji prekopa zemlju i sije u nju sjeme. To je mnogo; ali nije dostatno. Da se sjeme rastvori, nikne i donese plod, treba da se sa znojem, koji je kapao s lica seljakova, pomiješa rosa, koja dolazi iz neba.

Život Šibenika

SV. KRIZMA u našem gradu bit će na duhovski ponedjeljak 13. t. mj. U 10 s. bit će sv. Misa u pontifikalnu asistenciju, a zatim sv. krizma. U 11 s., za vrijeme sv. krizme, bit će tiha sv. Misa. Upozoravaju se roditelji krizmanika, da krizmeni kum može biti samo katolik, koj je već krizman.

DEVETNICA DUHU SVETOME. drži se u katedrali i u varoškoj župskoj crkvi za vrijeme svibanjske pobožnosti. Prikazimo ovu devetnicu za naše ovogodišnje krizmanike.

PRVA SV. PRIČEST. Osnovna škola sv. Frane, Crnice i Docca imat će zajedničku prvu sv. pričest u nedjelju 5. t. mj. Prvopričesnika bit će preko 250. Sv. Pričest dijelit će preuzv. biskup u katedrali. Popodne u 6 s. bit će prvopričesnička akademija u Kat. Domu.

U FOND NASEGA LISTA doprinijeli su: Stojčić Marko Din 20 i don Hugo Basioli Din 15. — Uprava harno zahvaljuje.

BLAGDAN POMPEJSKE GOSPE bit će i ove godine najsvečanije proslavljen u Novoj crkvi u srijedu 8. t. mj. U utork uoči Gospe bit će vatromet i koncert hrv. glazbe. U crkvi bit će prilike za sv. ispovijed od 5 s. pa dalje. Na Gospu bit će u 5 s. lekcije, a zatim sv. Pričest. U 6 s. pjevana sv. Misa, a zatim molit će se prvi dio sv. ruzarija. U 7, 7.30, 8, 8.30, 9, 9.30 i 10 s. bit će tihe sv. Mise. U 10.30 s. zadnja pjevana sv. Misa. U 11.30 s. mo-

Zato, kad se prihvatiti ovoga teškog posla i poduzeća, kao što je obraćenje koje duše, prvo sredstvo, kome ćeš se uteći, bit će baš ovo: molitva, koja će ti isposlovati savezništvo neba. Prije negoli ćeš govoriti duši o Bogu, govorit ćeš Bogu o duši.

Molitva je moćno oružje, dapače svemoguće. Ne prizivlje li ona svemogućstvo Božje u pomoć apostolu? On može da s pravom skupa sa sv. Pavlom ponovi: »Sve mogu u Onome, koji me jača.«

Sv. Terezija od Djetića Isusa, šaleći se sa svojim imenom, govorila je: »Terezija bez Isusa je ništa, s Isusom je sve.«

Samo u nebu moći čemo da prebrojimo duše, koje je spasila molitva. S pravom se misli, da je obraćenje Savlovo isprosilu molitva umirućega sv. Stjepana. A sigurno je, da su molitve Klotilde postigle obraćenje Klodoveja, franačkoga kralja; kao što su molitve i suze Monike dale Crkvi jednog Augustina.

Ovaj posljednji slučaj potvrđuje sam Augustin u svojim Ispovijestima. »O Gospodine — on kliče — suze moje majke, kojima ti nije pitala ni zlata ni srebra i ništa promjenjiva ni prolazna, već dušu svoga sina; ti, koji si je učinio tako ljubeznom, kako si mogao da ih prezeš i odbaciš bez svoje pomoći?«

Dodajmo još, da se oružjem molitve može svatko poslužiti, i to uvijek, pa i onda, kad ostalo oružje uzmanjka.

»Svi apostolati nijesu za sve — rekao je s. u. Papa Pio XI. — A gdje nema mogućnosti, prestaje dužnost. No svi mogu vršiti apostolat molitve, jer svi mogu moliti.«

Eva Lavallière, koja je sveto umrla 1927. u Thuillières-u u Francuskoj, sve do 51. godine bila je prvorazredna »zvijezda« pariškoga kazališta, te je svoj život provela u umjetničkim triumfima i moralnim mizerijama. Kad se obratila, osjeća u srcu, s užasom na svoju prošlost, živu želju, da učini dobra svojim drugovima — kazališnim glumcima; da ih prosvijetli, da prelije u njihove duše onaj mir, što ga ona u obilju sada uživa, a koji nije nikada našla među zavjesama i na pozornici, posred pljeska oduševljene publike. No što da radi? Ona je već napustila kazalište, povukla se u samoću, a njezini su drugovi i drugarice daleko od nje. Ne mari. Za nje će ona prikazivati Gospodinu svoje svagdanje molitve i žrtve. I njezin skroviti život postat će neprestana pomirnica žrtva za sve jadne duše, koje su izložene najgorim moralnim pogibeljima.

DEVETNICA GOSPI OD PLAČA počinje u katedrali u subotu 4. t. mj. u 5.30 s. popodne.

IZ KRIZARSKOG OMLADINSKOG BRATSTVA. Na sastanku u prošli petak održao je veoma zanimivo predavanje preč. don Krsto Stošić o tvrđavama grada Šibenika. Najprije se osvrnuo na tvrđavu sv. Ane, koja bi se morala zvati sv. Mihovil. Ona je od neprijatelja bila dva puta uništena, a dva puta ju je grom razrušio. Prešao je nato na tvrđavu sv. Nikole, koja spada među naše najljepše tvrđave, a zatim na Šubićevac, koji se tako kasnije prozvao po našim glasovitim Šubićima. Predavanje su svi članovi pažljivo saslušali, jer je naš učeni povjesničar i brižni čuvar naših starina znao, da uz samu povijest tvrđava doda još toliko toga u vezi s prilikama onoga vremena. — Našem Bratstvu poklonila je ugl. gospoda Ana Šare veliku okvir-sliku Zrinskog i Frankopana, a preč. don Krsto Stošić 3 svoje zanimive knjige.

UMRLI. Od 26. IV.—3. V. umrli su u Šibeniku: Skorić Frane Markov iz Biočica (dojenče), Atlagić Dušan Markov iz Ostrovice, Toljan Miho Grgin iz Piramatovaca (19 g.), Ivković Milka Tomina iz Vačana (4 g.) i Trzin Petar pk. Save iz Mirlovića (77 g.), a iz Šibenika: Jušić Mara ud. pk. Grge (80 g.), Ercegović Janja ž. Vjeko (43 g.) i Gojanović-Rakić Kata ud. pk. Paške (78 g.). — P. u m.!

SVIM ČLANICAMA »ŽIVOGA SVIJETA« javljam, da je nakana klanjanja za slijedeći tjedan (5.—11. V.): za mir među narodima i da nas Bog poštedi strašnoga biča rata — Don Ante Radić.

UNAJMLJUJE SE DUCAN za 1. V. t. g. s modernim stalažama. Prodaje se jedan drvodjelski stol. Obratiti se: Petru Kitaroviću pk. Jakova — Šibenik.

BROŠ ZLATNI sa dva bijela oka (japanske perle) izgubio se. Moli se predati Uredniku lista uz nagradu.

Razne vijesti

ZAMJENKOM POVJERENIKA ISPOSTAVE BANSKE VLASTI U SPLITU, rješenjem bana, imenovan je odjelni savjetnik Ante Jauk.

OD POPLAVE U ADAMOVIĆEVOM NASELJU U NOVOM SADU srušeno je 612 kuća, kako je to utvrdila naročita komisija.

NAREDBA O OBVEZATNOM PRIJAVLJIVANJU ZALIHE ROBE. Ban Hrvatske dr Šubašić izdao je naredbu: kojom se nalaže svima uvoznicima, trgovcima i proizvođačima (preradačima) robe, koja spada pod nadzor cijena kao i žitarica, da do 30. travnja o. g. podnesu kotarskom poglavarstvu, odnosno gradskom poglavarstvu u dva primjerka netakriranu prijavu, u kojoj se ima navesti količina zalihe na dan 31. kolovoza 1939., količina nabave i predmeta od 1. rujna 1939. do 29. ožujka 1940., količina otuđenih predmeta u razdoblju od 1. rujna 1939. do 29. ožujka 1940., te stanje zalihe na dan 29. ožujka 1940. Obvezatno prijavljivanje zaliha odnosi se u buduće i na sve one predmete, za koje ban odredi nadzor cijena.

NA ZAPADNOM FRONTU posljednjih dana ispoljila se življa akcija patrola i artiljerije zapadno od Vozeza.

DR KARL ADAM: KRIST U SVIJETU. U hrvatsku prijevodnu književnost ulazi po prvi puta ime njem. kat. književnika, sveučil. profesora u Tübingenu, dra Karla Adama, djelom, što ga je izdala naklada »Fides«. Krist u svijetu. Naslov točno izražuje temeljnu misao čitave knjige: kako je Gospodin Isus Krist svojedobno živio među svojim suvremenicima i kako danas živi među nama ljudima, svojom krvnom braćom, iza dvije hiljade godina. Čitajući stranice i poglavlja osjećamo, kako nam je Krist tako drag i bliz. Mnogi su nam Isusovi časovi života osvjetljeni blještavom i prodornom snagom pera dra Adama, koga se u Njemačkoj iza rata najviše čita, jer njegove misli prosvjetljuju i tješe. Evo nekih poglavlja: Isus i život; Isus i molitva; Kristove propovijedi; Kristova djela; Put do Krista; Uzmi knjigu i čitaj! Saberi u dušu blago, koje moljaci rda ne izjedaju! — Djelo se naručuje kod Naklade »Fides«, Senj, Hrv. Primorje, a stoji s poštarinom Din 12.